2026/1775

20.7.2026

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/1775,

10. juuli 2026,

millega lubatakse Horvaatial kohaldada vähendatud aktsiisimäärasid mootorikütusena kasutatava gaasiõli ja pliivaba bensiini suhtes vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik, [1] eriti selle artikli 19 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Käesoleva otsuse vastuvõtmisele eelnenud nädalatel on kogu liidus täheldatud energiatoodete hulgi- ja jaehindade järsku ja püsivat tõusu geopoliitilise arengu tõttu Lähis-Idas, mis on mõjutanud nafta ja naftatoodete tarneahelaid kogu maailmas. See areng on avaldanud märkimisväärset negatiivset mõju leibkondadele, eelkõige haavatavatele tarbijatele, ja ettevõtjatele, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kujutades endast seega tõsist ohtu sotsiaalsele ühtekuuluvusele, majanduslikule stabiilsusele ja siseturu nõuetekohasele toimimisele.

(2) Euroopa Ülemkogu tunnistas oma 19. märtsi 2026. aasta järeldustes energiaturu olukorra erakorralisust ja selle makromajanduslikku mõju. Euroopa Ülemkogu kutsus Euroopa Komisjoni üles tegema tihedat koostööd liikmesriikidega, et kavandada riiklikke ajutisi ja sihipäraseid meetmeid, mille abil leevendada kütuste ja seotud kulukomponentide olulist mõju elektritootmiskuludele, ning rõhutas eelkõige vajadust koordineeritud reageerimise järele, kuna Lähis-Ida konfliktil on vahetu mõju energiahindadele Euroopa kodanike ja ettevõtjate jaoks.

(3) Direktiiviga 2003/96/EÜ kehtestatud aktsiisid aitavad katta liidus tarnitavate energiatoodete lõppkulusid. Aktsiiside vähendamine allapoole nimetatud direktiiviga kehtestatud miinimummäära võib leevendada energiakulude mõningast suurenemist, millega liikmesriigid praegu silmitsi seisavad.

(4) Direktiiviga 2003/96/EÜ ette nähtud paindlikkus võimaldab liikmesriikidel kindlaksmääratud piirides sihipäraselt ja ajutiselt vähendada konkreetsete energiatoodete hinna tõttu tekkinud maksukoormust. Võttes arvesse praeguse olukorra erandlikkust ja kiireloomulisust, on vaja ette näha konkreetsed ja ajaliselt piiratud paindlikkusmeetmed, mille sõnaselge eesmärk on leevendada energiahinnašoki mõju.

(5) Teatavate energiatoodete maksustamise ajutine vähendamine võib aidata kodumajapidamisi ja ettevõtjaid kiiresti, alandades otseselt lõpptarbijahindu. Praeguses olukorras võiks selline erakorraline vähendamine olla sobiv ja vajalik vahend, et tulla toime tõsiste majandushäiretega, mis tulenevad energiahinnašokist.

[1] ELT L 283, 31.10.2003, lk 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj.

(6) Vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19 taotlesid Horvaatia ametiasutused 2. aprilli 2026. aasta kirjas luba kohaldada mootorikütusena kasutatava gaasiõli ja pliivaba bensiini suhtes vähendatud aktsiisimäärasid. Need madalamad maksumäärad oleksid madalamad (0,2195 eurot liitri kohta pliivaba bensiini puhul ja 0,225 eurot liitri kohta gaasiõli puhul) kui kõnealuse direktiivi artiklis 7 osutatud mootorikütuste suhtes kohaldatavad madalaimad maksustamistasemed. Luba taotleti kuueks kuuks.

(7) Horvaatia ametiasutuste sõnul soovitakse vähendatud maksumäära kohaldamisega leevendada erakordsest geopoliitilisest olukorrast tulenevate bensiini ja diislikütuse kõrgete jaemüügihindade sotsiaalset ja majanduslikku mõju nii kodumajapidamistele kui ka ettevõtjatele.

(8) Komisjon on loataotluse läbi vaadanud ja leidnud, et see tõenäoliselt ei takista siseturu nõuetekohast toimimist. Võttes arvesse erandi lühikest kestust ja geopoliitilise olukorraga seotud erandlikke asjaolusid ning nafta erakordselt kõrget turuhinda, peetakse taotletud erandit sobivaks ja proportsionaalseks, et tasakaalustada direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõike 1 kolmandas lõigus loetletud poliitika, eelkõige liidu keskkonnapoliitika eesmärke pakilise vajadusega tagada ettevõtjatele ja kodumajapidamistele taskukohane energia.

(9) Seepärast tuleks Horvaatial lubada ajutiselt kohaldada mootorikütusena kasutatava gaasiõli ja pliivaba bensiini suhtes liidu miinimumtasemest madalamaid vähendatud aktsiisimäärasid.

(10) Vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõikele 2 tuleb kõiki kõnealuse artikli lõike 1 alusel antavaid lube ajaliselt rangelt piiritleda. Kuid selleks, et mitte kahjustada kehtiva õigusraamistiku üldist arengut tulevikus, tuleks ette näha, et kui nõukogu peaks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 113 või ELi toimimise lepingu muu asjakohase sätte alusel kehtestama direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 7 osutatud uued madalaimad maksustamistasemed mootorikütusena kasutatava gaasiõli ja pliivaba bensiini suhtes ning käesoleva otsusega antav luba ei ole sellega kooskõlas, kaotab see luba kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama neid uusi madalaimaid maksustamistasemeid.

(11) Samal ajal toovad mittesihipärased maksuvähendused kaasa märkimisväärseid eelarvekulusid ja kipuvad suurendama nõudlust fossiilkütuste järele, süvendades seeläbi pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatust. Seetõttu peaks meede jääma ajaliselt rangelt piiratuks.

(12) Käesolev otsus ei piira liidu riigiabireeglite kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Horvaatial lubatakse kohaldada vähendatud maksumäärasid mootorikütusena kasutatava gaasiõli puhul kuni 0,225 eurot liitri kohta ja mootorikütusena kasutatava pliivaba bensiini puhul kuni 0,2195 eurot liitri kohta, mis on madalamad direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 7 osutatud madalaimatest maksustamistasemetst.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohaldatakse 1. augustist 2026 kuni 31. jaanuarini 2027.

Kui nõukogu peaks ELi toimimise lepingu artikli 113 või muu ELi toimimise lepingu asjakohase sätte alusel kehtestama uued direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 7 osutatud madalaimad maksustamistasemed mootorikütusena kasutatava gaasiõli ja pliivaba bensiini suhtes ning käesoleva otsuse artikliga 1 antud luba ei ole sellega kooskõlas, kaotab käesolev otsus kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama neid uusi madalamaid maksustamistasemeid.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

Brüssel, 10. juuli 2026

Nõukogu nimel
eesistuja
S. HARRIS